

Statligt bidrag till det lokala naturvårdsprojektet *Kalmar Dämme -en våtmark med mer att ge* i Kalmar kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 1 § förordning (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt, att bevilja statligt bidrag med max 90 %, dock högst 270 000 kr, till det lokala naturvårdsprojektet ” *Kalmar Dämme -en våtmark med mer att ge*”.

För beslutet gäller följande villkor:

1. Bidraget får enbart användas för de åtgärder som anges i detta beslut.
2. Projektet ska vara genomfört i sin helhet senast 2021-12-31.
3. Förändringar i projektet ska godkännas av Länsstyrelsen. Anmälan ska ske i god tid.
4. Om projektet inte kan fullföljas ska Länsstyrelsen underrättas omgående.
5. Följande åtgärder ska genomföras och resultat ska uppnås för att sökanden ska få rätt till hela bidraget;
 - a. Utredda och ta fram förslag på kostnadseffektiva åtgärder för att förstärka Kalmar dämmes funktioner: balansering och kvarhållande av vattenflöden i landskapet, näringsretention samt livs- och fortplantningsmiljö för rovfisk. Utredningen kan göras av en extern konsult men resultatet kommer utvärderas i samarbete med forskare på Linneuniversitet. I utredningen ingår utökad provtagning och projektledning.
6. Avstämning och förankring av föreslagna åtgärder ska ske regelbundet, minst två gånger per år, med Vattenenheten, Naturskyddsenheten och Naturskötselenheten vid Länsstyrelsen Kalmar län.
7. Arbetet ska ske i samråd med, och efter godkännande av, markägare.
8. En verksamhetsrapport ska inrapporteras i LONA-registret och en underskriven utskrift ska lämnas in till Länsstyrelsen senast den 1 mars varje år.
9. En slutrapport ska inrapporteras i LONA-registret och en underskriven utskrift ska lämnas in till Länsstyrelsen senast tre månader efter det att projektet är genomfört.
10. Faktiska utgifter samt kostnader för arbetstid (både kommunal, ideell eller annan) liksom tidsrapporter ska kunna verifieras på begäran av Länsstyrelsen samt vid revision.
11. Vid marknadsföring och information om projektet samt i alla dokument som framställs inom projektet ska det tydligt framgå att ”Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt medfinansierar genomförandet av detta projekt”. Det gäller böcker, rapporter, broschyrer, informationstavlor, pressmeddelanden, hemsidor m.m. Naturvårdsverkets symbol ”LONA” kan användas där så är lämpligt.

12. Foto eller annan bild som presenterar projektet ska läggas som bilaga i LONA-registret, senast i samband med första verksamhetsrapporten.

Beskrivning av ärendet

Kalmar kommun har den 30 november 2018 ansökt om bidrag om 270 000 kronor för att genomföra projektet *Kalmar Dämme -en våtmark med mer att ge*.

Kalmar Dämme är en anlagd våtmark som ligger vid södra infarten till Kalmar. Våtmarken anlades 1996 som ett samarbete mellan Luftfartsverket och Kalmar kommun och med engagemang från högskolan (Linnéuniversitetet) och Kalmar Vatten. Huvudsyftet med våtmarken är att på ett naturnära sätt rena Törnebybäckens vatten från kväve innan det mynnar i Västra sjön, en grund skärgårdsmiljö i Kalmarsund. Kvävet kommer delvis från flygplatsens användning av ämnet urea för att avisa rullbanorna. Den största belastningen av näringsämnen kommer dock från den jordbruksmark som bäcken till stora delar passerar på sin väg mot kusten.

Våtmarken är på 18 ha, varav ca 11 ha öppet vatten och 7 ha vass. Utöver rening av närsalter har dämmet en rad andra positiva effekter, bland annat som fågellokal och rekreationsområde. I samband med att det föreligger ett visst restaureringsbehov av våtmarken vill kommunen utreda möjliga åtgärder för att ytterligare rena Törnebybäckens vatten innan det når Kalmarsund.

Projektet syftar till att utreda kostnadseffektiva åtgärder för att förstärka Kalmar dämmes funktion som näringsfälla samt undersöka om det är möjligt att förbättra våtmarkens funktion som livs- och reproduktionsmiljö för rovfisk (exempelvis gädda). Det kan handla om att se över utformningen av reglerande överfall inne i våtmarken samt vassytor för att optimera volym, vattenspridning och yteffektivitet. Inflödet till våtmarken sker uteslutande genom pumpning av bäckens vatten. Därför är det också viktigt att optimera inflödet till våtmarken utan att den totala reningen försämras.

Synpunkter från SGU (Sveriges geologiska undersökning)

Inom ramen för våtmarkssatsningen, och i uppdrag av Naturvårdsverket har SGU granskat LONA-ansökningar som kopplar till stärkt vattenförsörjning. Projektområdet ligger inom SGU:s risk för brist-område 4 på en 4-gradig skala, dvs. bristen på grundvattentillgången i området är klassat som ”mycket stor”.

SGU bedömer att potential till balansering/kvarhållande av vattenflöden i landskapet finns med säker bedömning. Gällande potential till ökad grundvattentillgång av värde för vattenförsörjning bedöms marken endast ha en eventuell lokal effekt.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen anser att projektet uppfyller kraven enligt förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt.

Länsstyrelsen bedömer att projektet bidrar till flera av miljömålen. Att restaurera naturliga våtmarker kan vara gynnsamt ur flera aspekter med t ex ökning av vattnets uppehållstid i landskapet, förbättrade livsmiljöer för flera växt- och djurarter samt minskat näringsläckage.

Följande åtgärder ska utföras; Utreda och ta fram förslag på kostnadseffektiva åtgärder för att förstärka Kalmar dämmes funktioner: balansering och kvarhållande av vattenflöden i

landskapet, näringsretention samt livs- och fortplantningsmiljö för rovfisk (kategori 8, kunskapsuppbyggnad och framtagande av underlag).

Projektet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen "Ingen övergödning", "Levande sjöar och vattendrag", "Grundvatten av god kvalitet", "Myllrande våtmarker", men även "Hav i balans samt levande kust och skärgård" och "Ett rikt växt och djurliv" berörs och ligger i linje med åtgärd 37, 47 och 79 i det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen 2015-2020.

Ekonomi

75 % av bidraget utbetalas medan projektet pågår, resterande 25 % kan utbetalas efter att projektet har avslutats och slutrapporterats till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen kommer att besluta om bidragets slutliga storlek när slutrapporten har lämnats in. Utbetalning av bidrag görs av Länsstyrelsen enligt nedanstående utbetalningsplan. Länsstyrelsen förbehåller sig rätten att tidigarelägga planerade utbetalningar.

År 2019 (kr)	År 2020 (kr)	År 2021 (kr)	År 2022 (kr) Efter slutrapportering
202 000	0	0	68 000

Länsstyrelsen kan kräva att de utbetalade bidragen helt eller delvis återbetalas enligt 12 § förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt.

Kommunen är rättsligt och ekonomiskt ansvarig inför Länsstyrelsen för genomförande och redovisning av projektet. Det är därför av stor vikt att skriftliga avtal upprättas mellan kommunen och genomförande aktörer för de enskilda åtgärderna.

Övriga upplysningar

Enligt 14 § förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt får detta beslut inte överklagas.

Detta beslut befriar inte kommunen från skyldigheten att söka de tillstånd eller föra de samråd som kan krävas enligt annan lagstiftning.

Besök gärna länsstyrelsens webbplats för mer information www.lansstyrelsen.se.

Mer information och bra länkar finns på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se. LONA-registret finns på <http://lona.naturvardsverket.se/>.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har Elin Åberg och Carina Pålson (Vattenenheten) samt Tommy Gustafsson, Susanne Forslund och Per Markus Jönsson (Naturskyddsenheten) deltagit. Föredragande är Miamaria Runnqvist (handläggare av LONA-ansökningar) och beslutande Martin Unell (chef Naturskyddsenheten).

*Martin Unell

* Miamaria Runnqvist

***Denna handling är digitalt signerad och saknar därför namnunderskrifter**